PRATIK DERS

Foljet modale: mund dhe duhet

Ders kategorisi: Mësime të gjuhës shqipe

> Mundësia, aftësia, leja dhe detyrimi me mund dhe duhet, të ndjekura nga lidhorja.

Foljet modale: mund dhe duhet

Mund dhe **duhet** nuk emërtojnë një veprim: ato shprehin *qëndrimin* e folësit ndaj veprimit — mundësinë, aftësinë, lejen, detyrimin ose supozimin. Në gramatikën e shqipes ato quhen **folje gjysmëndihmëse** dhe ndiqen gjithmonë nga **lidhorja**, pra nga pjesëza **të** + folja.

Vlerat kuptimore

Forma	Vlera	Shembull
mund të + folje	mundësi objektive	***Mund të** bjerë shi sonte.*
mund të + folje	aftësi	***Mund të** flas tri gjuhë.*
mund të + folje	leje ose kërkesë e sjellshme	*A **mund të** hyj?*
nuk mund të + folje	pamundësi ose ndalim	***Nuk mund të** flas tani.*
duhet të + folje	detyrim ose nevojë	***Duhet të** mësoj për provimin.*
nuk duhet të + folje	ndalim ose këshillë	***Nuk duhet të** vonohesh.*
duhet të + folje	supozim i fortë	***Duhet të jetë** në shtëpi tani.*
më duhet + emër	nevojë për një send	*Më **duhet** pak ndihmë.*
duhet + pjesore (pavetore)	detyrim i përgjithshëm	***Duhet punuar** më shumë.*

Paradigma

Fjalët **mund** dhe **duhet** nuk ndryshojnë sipas vetës. Ndryshon vetëm folja pas **të**:

Veta	mund	duhet	Mohore
unë	mund të shkoj	duhet të shkoj	nuk mund të shkoj
ti	mund të shkosh	duhet të shkosh	nuk duhet të shkosh
ai / ajo	mund të shkojë	duhet të shkojë	nuk mund të shkojë
ne	mund të shkojmë	duhet të shkojmë	nuk duhet të shkojmë

ENGLISH FOR LIFE

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.

Veta	mund	duhet	Mohore
ju	mund të shkoni	duhet të shkoni	nuk mund të shkoni
ata / ato	mund të shkojnë	duhet të shkojnë	nuk duhet të shkojnë

Në të shkuarën

- **mundja të / munda të** — aftësi a mundësi në të shkuarën: *Nuk **munda të** vija dje.*
- **duhej të** — detyrim në të shkuarën: ***Duhej të** nisesha më herët.*
- **duhet të kem + pjesore** — supozim për të shkuarën: ***Duhet të ketë harruar** çelësat.*
- **mund të kisha + pjesore** — mundësi e parealizuar: ***Mund të kisha ardhur**, po nuk e dija.*

Shkalla e mirësjelljes

Më e drejtpërdrejtë	Mesatare	Më e sjellshme
Hape derën!	*A mund ta hapësh derën?*	*A do të kishit mirësinë ta hapnit derën?*
Dua ujë.	*Mund të më jepni pak ujë?*	*Do të doja pak ujë, ju lutem.*

Fjalët sinjalizuese

Për **mundësi**: ndoshta, mbase, me siguri, ka gjasa. Për **detyrim**: është e nevojshme, është e detyrueshme, patjetër, medoemos. Për **leje**: a lejohet, a është e mundur, ju lutem.

Gabimet e zakonshme

Gabim	Saktë	Pse
Mund shkoj.	**Mund të shkoj.**	pjesëza *të* nuk hiqet kurrë
Duhet shkoj në punë.	**Duhet të shkoj në punë.**	po ashtu
Ai mund të shkon.	**Ai mund të shkojë.**	lidhorja e vetës III merr *-ë*
Unë duhem të shkoj.	**Unë duhet të shkoj.**	*duhet* nuk zgjedhohet
Nuk duhet të vij, jam i zënë.	**Nuk mund të vij, jam i zënë.**	*nuk mund* = s'kam mundësi; *nuk duhet* = nuk lejohet

Provo vetë

1. A ___ (mund / hyj) brenda? *(mund të hyj)*
2. Ai ___ (duhet / dorëzoj) detyrën sot. *(duhet të dorëzojë)*
3. Dje ___ (nuk mund / vij) sepse isha i sëmurë. *(nuk munda të vij)*
4. Çelësat s'janë këtu — ___ (duhet / harroj) në zyrë. *(duhet t'i ketë harruar)*

Burime dhe referenca

- *Gramatika e gjuhës shqipe I – Morfologjia*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2002.

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.

- *Gramatika e gjuhës shqipe II – Sintaksa*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2002.
- *Drejtshkrimi i gjuhës shqipe*, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Tiranë, 1973.
- *Fjalori i gjuhës shqipe*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2006.

ENGLISH FOR LIFE

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.